

Οι εκλογές, οι μετοχές και το μέλλον των σαραντάρηδων

Το ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΤΟΦΛΟΥ

Το ερώτημα που επικρατεί τις τελευταίες εβδομάδες μεταξύ αρκετών κυβερνητικών στελεχών είναι «γιατί δεν ανακάμπτει το κλίμα στην οικονομία», παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται, υποτίθεται, με την εξαγγελία διαφόρων μέτρων και τις επικοινωνιακές ταχυδακτυλουργίες του κυβερνώντος κόμματος; Το αποτέλεσμα –από τις αρχές Σεπτεμβρίου που ξεκίνησαν οι εξαγγελίες– αποτιμάται από αν υπήρξε το κλίμα στην αγορά και να διογκωθεί η δυσανεμία των παραγωγικών τάξεων. Τι λοιπόν φταίει;

Σε πολιτικό κατ' αρχάς επίπεδο, φταίει ότι η κυβέρνηση άνοιξε όλα τα θέματα μαζί, μόλις έξι μήνες προ των εκλογών, προσφέροντας αρεϊδώς παροχές και υποσχέσεις οι οποίες δημιούργησαν θέμα αναξιοπιστίας και κρίση εμπιστοσύνης στην αγορά, στον επιχειρηματικό κόσμο και στη μεσαία τάξη. Η κυβέρνηση επέδειξε ηττοπάθεια και μεγάλη αδυναμία με τις κινήσεις της, ενώ απ' όλα αυτά μειώθηκε το κύρος του Κ. Σημίτη, που αποτελούσε άλλοτε το ισχυρό χαρτί.

Ανικανότητα αντιστροφής

Κατά δεύτερο λόγο, η ανικανότητα αντιστροφής του κλίματος χρεώνεται στους πολιτικούς χειρισμούς του οικονομικού επιτελείου συνολικά, αλλά και του κ. Ν. Χριστοδουλάκη προσωπικά, συμπεριλαμβανομένων και των συμβούλων του. Τώρα στην αγορά επισημαίνουν το τεράστιο κενό που έχει προκληθεί η έλλειψη του διοικητή της Εθνικής Τράπεζας Θ. Καρατζά από την πρώτη γραμμή των οικονομικών εξελίξεων. Επίσης υποστηρίζουν ότι ο «Γιάννος έκανε πολύ καλύτερη δουλειά», πιστώνοντας στον κ. Παπαναγιώτη καλά πολιτικά ανακλαστικά και ικανοποιητική διαχείριση δύσκολων καταστάσεων.

Τρίτον, σε πολιτικό πάντα επίπεδο, την κατάσταση έχουν καθλώσει τα αλληλένδελα γκάλοπ από τον Σεπτέμβριο και μετά, τα οποία παγίωναν στην κοινή γνώμη και στον κόσμο της οικονομίας την πεποίθηση της κυβερνητικής αλλαγής, με ότι αυτό

συνεπάγεται σε επικυλάξεις, αναστολή αποφάσεων κ.λπ. Ακόμη και η τακτική της Ν.Δ. να σταματήσει να εκφράζει φωναχτά τις αποψεις της για την οικονομία και να αντιπαλεύει τις θέσεις της κυβέρνησης λειτουργήσει εις βάρος της τελευταίας...

Σε οικονομικό τώρα επίπεδο, οι λόγοι είναι επίσης πολλοί, με πρώτο και σημαντικότερο ίσως τη συνεχή διόγκωση των δημοσίων ελλειμμάτων.

Το αποτέλεσμα –από τις αρχές Σεπτεμβρίου που ξεκίνησαν οι εξαγγελίες– αποτιμάται από αν υπήρξε το κλίμα στην αγορά και να διογκωθεί η δυσανεμία των παραγωγικών τάξεων. Τι λοιπόν φταίει;

Η κατάσταση αυτή έχει προκαλέσει σχεδόν πανικό στους ανθρώπους των επιχειρήσεων και της αγοράς, οι οποίοι διασθάνονται ότι το μέλλον της ελληνικής οικονομίας υποθηκεύεται εξαιτίας των προεκλογικών σκοπιμότητων του κυβερνώντος κόμματος. Χαρακτηριστικό είναι ότι οι δημόσιες δαπάνες αυξήθηκαν στο οκτάμηνο με υπερδιπλάσιο ρυθμό από τον αρχικά προγραμματισμένο και το δημόσιο έλλειμμα έφθασε στα 9 δις. ευρώ (περίπου 3 τρις. δρχ.), ενώ μόλις αυτή την εβδομάδα ο κ. Χριστοδουλάκης ομολόγησε πως τα έσοδα από τις αποκρατικοποιήσεις δεν τα χρησιμοποιεί για τη μείωση του δημοσίου χρέους όπως όφειλε, αλλά για να κλείσει τις μεγάλες τρύπες του κρατικού προϋπολογισμού.

Και όλοι αναρωτούνται: Πώς θα πληρωθούν του χρόνου τα λεφτά στους εργολάβους; Τι θα έχει να πουλήσει τότε το κράτος, το οποίο τα έδωσε όλα άρον άρον τώρα; Θα πουλήσει σε λίγο η κυβέρνηση και τα ολυμπιακά ακίνητα ή άλλες μεγάλες εκτάσεις του Δημοσίου;

Ο δεύτερος λόγος που δεν υποδηλώνει και δεν προοιωνίζεται αντιστροφή του οικονομικού κλίματος είναι η κατάσταση του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Υπερπροσφορά μετοχών

Απόλυτη καθήλωση χωρίς προοπτικές άμεσης ανάκαμψης, υποστηρίζουν οι ειδήμονες της αγοράς, καθώς η υπερπροσφορά μετοχών δημοσίων επιχειρήσεων (για να μαζέψει χρήματα η κυβέρνηση) έχει στραγγίσει την αγορά από ρευστότητα και πιέζει συνεχώς τις χρηματιστηριακές τιμές.

Η αγορά δεν θα μπορεί να πάρει ανάσα, όσο η κυβέρνηση υπό την πίεση των ελλειμμάτων θα προχωρεί σε πωλήσεις μεγάλων πακέτων μετοχών δημοσίων επιχειρήσεων. Ενδεικτικό είναι τι συνέβη τις τελευ-

ταίες εβδομάδες με την περίπτωση της Εθνικής.

Ο τρίτος λόγος στο οικονομικό επίπεδο είναι η απαξίωση του παραγωγικού ιστού της χώρας. Παρατηρείται παντελής έλλειψη ενδιαφέροντος τα τελευταία χρόνια από ξένους επενδυτές και μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους του εξωτερικού, να επενδύσουν άμεσα στην Ελλάδα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μάλιστα, οι ξένοι επενδυτές αποχωρούν.

Το 2002 η εικόνα ήταν εντελώς απογοητευτική και εξαιρετικά δυσμενής για το μέλλον της ελληνικής οικονομίας, αφού οι καθαρές εισροές για άμεσες επενδύσεις ήταν μόλις 50 εκατ. δολ., όπως επισημαίνει ο διοικητής της Τραπέζης της Ελλάδος Νικ. Γκαργκάνας.

Τέταρτον, η αδυναμία της διοικητικής μηχανής να ανταποκριθεί πλέον στις ανάγκες της οικονομίας και των επιχειρήσεων, αυτός είναι ένας ακόμη σημαντικός αρνητικός παράγοντας.

Σε πλήρη αποσάθρωση

Στέλεχος καριέρας του υπουργείου Οικονομίας έλεγε προχθές σε δημοσιογραφική παρέα ότι «ο μηχανισμός διοίκησης βρίσκεται σε πλήρη αποσάθρωση. Σαν το ύφασμα που αποσυντίθεται».

Είναι επίσης η έλλειψη διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, οι οποίες θα ανανεώναν τις δυνατότητες της οικονομίας και θα ενίσχυαν την ανταγωνιστικότητα της χώρας. Η κυβέρνηση του κ. Σημίτη δεν τόλμησε να προχωρήσει και αυτό η ελληνική οικονομία το πληρώνει τώρα πολύ ακριβά. Τα εισαγόμενα προϊόντα κατέκλυσαν την αγορά εις βάρος των ελληνικών, οι εξαγωγές μειώθηκαν δραματικά, σε λίγο εξαιτίας του λόγου αυτού θα μειωθούν και οι θέσεις εργασίας.

Τέλος, ακόμη και σε κρίσιμα θέματα τα οποία επιμέρους επιχειρήσεις η κυβέρνηση να ρυθμίζει, όπως για παράδειγμα το συνταξιοδοτικό σύστημα, οι αβεβαιότητες για τους εργαζομένους παραμένουν αμείωτες. Πότε θα συνταξιοδοτηθεί η γενιά των σημερινών σαραντάρηδων; Με ποιο τρόπο θα διαμορφώνεται το ύψος της σύνταξης μετά είκοσι χρόνια; Ουδείς γνωρίζει και ουδείς μπορεί να δώσει σοβαρές απαντήσεις. Με τα ημίμετρα της κυβέρνησης το Ασφαλιστικό θα αλλάξει έως τότε άλλες δύο -τρεις φορές...

Η κυβέρνηση ανοίγει όλα τα θέματα μαζί, έξι μόλις μήνες προ των εκλογών, προσφέροντας απεικούς παροχές και υποσχέσεις, οι οποίες δημιούργησαν θέμα αναδιορίστίας και κρίση εμπιστοσύνης στην αγορά. Επέδειξε ηπιπάθεια και μεγάλη αδυναμία με τις κινήσεις της, ενώ από όλα αυτά μειώθηκε το κύρος του Κ. Σημίτη. Η ανικανότητα αντιστροφής του κλίματος χρεώνεται στους πολιτικούς χειρισμούς του οικονομικού επιτελείου συνολικά, αλλά και του κ. Ν. Χριστοδουλάκη προσωπικά.

"ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ"
Τρίτη 28/10/2003

κ. Χρυσόδουβερν

Λουσιάνω 20'
α' ρόδο: Βονδα'
σα' ερωτη'ματα
και σ' α'ωανύ-
σεις -

31/10/03

Three campuses. Three continents. One unique opportunity.

Asia

Europe

North America

Lifelong opportunity awaits you when you attend The University of Chicago Graduate School of Business, and now you can earn this world-renowned degree without leaving your job or relocating.

Chicago GSB is the only top-ranked business school with permanent campuses on three continents: Asia, Europe, and North America. In our Executive M.B.A. Program, you can base your studies in Barcelona while retaining all of the benefits of studying in the U.S. In this part-time format, you earn the same acclaimed M.B.A. degree offered full-time and learn from the same Nobel Prize-winning faculty who teach in all of our programs. Our unique modular format enables you to study global business firsthand through exchange sessions with other senior-level executives at our Singapore and Chicago campuses.

In the end, you'll leave here transformed. Ready to lead, create, and re-imagine the very nature of business.

You dream. You plan. With Chicago GSB, you achieve.

Chicago GSB Executive M.B.A. Program Europe

Arago 271, 08007 Barcelona, Spain
Telephone +34 93 505-2154
E-mail inquiries, ka@gsb.uchicago.edu

To learn more about this truly unique Executive M.B.A. Program beginning in June 2004, attend one of our information sessions.

Seats are limited; please reserve your attendance at gsb.uchicago.edu/infosessions

Warsaw* Wednesday, October 29

Moscow* Friday, October 31

Athens* Tuesday, November 4
19:00
Hypocremistank
7 Heraklitou Street

Brussels Thursday, November 6

Amsterdam Tuesday, November 11

Milan Thursday, November 13

Kiev Monday, November 17

Dusseldorf Tuesday, November 18

Prague Thursday, November 20

Vienna Tuesday, November 25

Beirut Tuesday, December 2

* Chicago GSB is also exhibiting at World M.B.A. Tour fairs in these cities. Please visit our Web site for more information.

gsb.uchicago.edu/infosessions

YOU.
REALIZED.

CHICAGO **GSB**
The University of Chicago Graduate School of Business